

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

Projekat za konkurentnu privredu
Competitive Economy Project

Uzgajivače borovnice u Srbiji očekuje svetlija budućnost

„Pokazali smo da je samo kroz integraciju malih samostalnih proizvođača, zasnovanu na zajedničkom interesu, moguć održiv način da se pruži podrška poljoprivrednicima u Srbiji da budu konkurentni proizvođačima iz EU, i da se ispune tri osnovna elementa uspešne proizvodnje - količina, kvalitet i kontinuitet. Kroz ovakve projekte pomažemo lokalnim proizvođačima da shvate da samo zajedno mogu da opstanu, razviju se i postanu konkurentni na svetskom tržištu“, kaže Katarina Jelisavčić, rukovodilac projekta u Brestoviku i Global Gap konsultant.

Srbija nema dugu tradiciju uzgoja i proizvodnje borovnica. Prve sadnice zvanično su stigle pre deset godina, i to u ograničenom obimu i kapacitetu. Sa rastom potražnje na međunarodnom tržištu u poslednjih nekoliko godina, došlo je do povećanog interesovanja za pokretanje komercijalne proizvodnje borovnice u Srbiji. Međutim, na putu ka masovnom uzgoju borovnica u Srbiji našlo se nekoliko prepreka.

Jedan od glavnih problema sa kojim se ovaj perspektivni sektor suočava je nedostatak znanja o tržištu svežeg bobičastog voća u EU, tržištu koje je na putu da postane jedno od najvećih na svetu. Drugo pitanje je da li je Srbija dominantan igrač u segmentu smrznutog (IQF) bobičastog voća, sa nedovoljnim kapacitetima za upravljanje logistikom svežeg bobičastog voća. Konačno, pošto je proizvodnja svežeg bobičastog voća relativno novi trend u Srbiji, samo odabrani proizvođači borovnice, sa dovoljno početnog kapitala, poseduju adekvatno znanje, resurse i iskustvo za proizvodnju ove drvenaste, višegodišnje, žbunaste vrste. Za većinu malih, tradicionalnih poljoprivrednika u Srbiji, kojima nedostaju resursi, veoma je teško da postignu kvalitet i ujednačenosti u masovnom uzgoju borovnice. Zbog toga je integracija s tržištima EU otežana, a trenutnu proizvodnju borovnice u Srbiji preuzeli su mali međunarodni trgovci i posrednici, koji procese dodavanja vrednosti i pakovanja u najvećoj meri obavljaju van Srbije.

Kako bi iskoristile ovu tržišnu priliku, inovativne kompanije orijentisane ka budućnosti uključuju se u razvoj sveobuhvatnog sistema zadruga, koji će rešiti ove probleme. Hladnjače Brestovik su takva kompanija. Osnovana 2017. godine, kompanija je shvatila da je trenutna integracija sa EU i mogućnost

USAID Projekat za konkurentnu privredu
Bulevar Mihajla Pupina 10L/VIII
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel. +381 (0) 11 40 11 700
Email: info@konkurentno.rs

USAID
OD AMERIČKOG NARODA

Projekat za konkurentnu privredu
Competitive Economy Project

maloprodaje na svetskom nivou u segmentu svežeg voća, posebno borovnice, najbolja dugoročna strategija za budući rast, kao i to da su profesionalno upravljanje i proaktivni, fer odnosi sa uzgajivačima neophodni da bi se ovaj cilj ostvario.

S tim ciljem, Brestovik je osnovao moderan distributivni i otkupni centar za preradu i skladištenje voća i povrća. Sa proizvodnim kapacitetom od 1.400 tona i specijalno izgrađenim postrojenjem za sortiranje, klasiranje i pakovanje, koji obezbeđuje pravilno rukovanje voćem i povrćem, ovaj pogon služi za dopunu i upravljanje sopstvenom proizvodnjom na 35 hektara zemlje pod voćarskim zasadima, od čega se na 6 hektara nalazi 20.000 sadnica visokožbunaste borovnice.

Tu se uključuje USAID – u koordinaciji sa USAID Projektom za regionalni privredni rasta (REG) i USAID Projektom za konkurentnu privredu (CSS), Brestovik se povezao i obezbedio ugovor sa grupacijom Greenyard, jednim od najvećih distributera voća i povrća u EU. Uspostavljanjem veze zasnovane na poverenju sa velikim globalnim distributerom, Brestovik je uspeo da obezbedi tržište za finalni proizvod, malo pakovanje borovnica, u okviru globalne maloprodajne mreže kompanije Greenyard. Pored toga,

postavljajući se kao transparentan sistem koji ravnomerno objedinjuje proces proizvodnje, sa logističkim kapacitetima za prikupljanje kvalitetnih proizvoda na lokalnom nivou, Brestovik je otvorio vrata za širu saradnju sa velikom, globalno orijentisanom kompanijom. Partnerstvo sa kompanijom Greenyard zahtevalo je uvođenje novih standarda upravljanja i proizvodnje. U saradnji sa Projektom za konkurentnu privredu, 50 od 150 proizvođača koji saraduju sa Brestovikom obučeno je za proizvodnju borovnice sa Global Gap sertifikatom. Brestovik je

angažovao Global Gap konsultanta da pripremi izabrane kooperanate za dobijanje oznake, a učesnici su dobili stručne savete o sađenju, uzgoju i branju borovnice, kao i finansijsku pomoć za primenu Global Gap standarda na svojim zasadima. Ovaj proces obuhvatio je neposrednu obuku i direktnu tehničku pomoć za proizvođače u svim fazama proizvodnog procesa, implementacije i logističkog planiranja od kraja do kraja.

Sledeće sezone, sa pripremljenim terenom u okviru svoje mreže sertifikovanih kooperanata i novim sporazumima zaključenim sa grupacijom Greenyard, Brestovik očekuje da se izvoz sertifikovanih borovnica kompaniji Greenyard poveća na 150 tona. Takođe je važno da Brestovik u narednim godinama planira da pređe na druge kulture voća, na osnovu istog modela lanca snabdevanja koji je uspostavljen sa kooperantima za borovnicu. Udruživanjem sa globalnom kompanijom i promenom uobičajenog načina poslovanja, Brestovik otvara put za povećanje vrednosti i masovni uzgoj borovnice i drugog voća i povrća u Srbiji – sa sigurnim tržištem visoke potražnje i velike vrednosti, na kome će Srbija konačno biti priznata kao jak i pouzdan uzgajivač svežeg, zdravog i ukusnog bobičastog (i drugog) voća.

USAID Projekat za konkurentnu privredu
Bulevar Mihajla Pupina 10L/VIII
11000 Beograd, Republika Srbija
Tel. +381 (0) 11 40 11 700
Email: info@konkurentno.rs